

Zeldzame planten in de Duin- en Bollenstreek in 2019

Jelle van Dijk

In de vorige Strandloper was te lezen welke plantensoorten in 2019 voor het eerst in onze regio waren aangetroffen. Behalve die nieuwkomers zijn er nog heel wat andere bijzondere soorten in 2019 gevonden. In deze bijdrage komen de zeldzame soorten aan bod waarbij het niet gaat om de eerste vondst in onze regio. Voor de volgorde is nu gekozen voor de indeling die te vinden is in de nieuwe *Heukels' Flora van Nederland* (zie de boekbespreking in de vorige Strandloper). Behalve de volgorde van de families zijn in de nieuwe Flora ook heel wat Nederlandse en wetenschappelijke namen veranderd. In de nieuwe Flora zijn veel meer dan in zijn voorganger veel soorten opgenomen die veelal via het straatmilieu zich in ons land hebben gevestigd. In de onderstaande lijst staan drie soorten waarvan de naam nog niet in de nieuwe Flora is opgenomen. Deze drie soorten zijn aan het eind van de lijst geplaatst.

Kuiiphyacint 19 juni 2019 Oosterduinse Meer

Kuiiphyacint *Muscari comosum*

Op 19 juni vond Johan Goudzwaard enkele forse planten in een berm bij het Oosterduinse Meer. Voorzover bekend is dit voor onze regio de eerste vondst buiten het duingebied. In de AW-duinen en De Blink krijgen we zelden meer bloeiende planten van deze soort te zien vanwege de vraat door damherten.

Hondskruid *Anacamptis pyramidalis*

In juni was een bijzonder fors exemplaar te zien langs een greppel bij garage Beuk. In de Coepelduynen groeien in

gunstige jaren honderden planten van deze soort. Steeds vaker is het Hondskruid ook buiten het duingebied te vinden. Deze planten zijn fors en bloeien eerder dan de kleinere planten in de duinen.

Steenrode orchis *Dactylorhiza incarnata* subsp. *coccinea*
Voor het eerst werd deze orchis buiten het duingebied gevonden. Op 11 juni bleek één exemplaar te bloeien langs een watergang van 's-Gravendijk.

Bleek cypergras *Cyperus eragrostis*

In september groeide deze soort op Oud-Leeuwenhorst op het veldje waar eerder een boerderij had gestaan.

Klein prachtriet 30 augustus 2019 Achterzeeweg Noordwijk

Klein prachtriet *Miscanthus sinensis*

Dit siergras is in veel tuincentra te koop. Verwildering vanuit tuinen of gemeentelijke plantsoenen komt regelmatig voor. In augustus bleek dit gras massaal te groeien voor de gevel van Van Schooten aan de Achterzeeweg in Noordwijk-Binnen.

Groot prachtriet *Miscanthus sacchariflorus*

Dit forse gras wordt nogal eens aangeplant als windkering. Verwildering ligt dan op de loer zoals ook langs de Leeweg in het najaar van 2019 het geval was.

Kafferkoren *Sorghum bicolor*

Dit forse gras dat enigszins aan Maïs doet denken, groeide in oktober langs de Elsgesterlaan bij camping Koningshof. Dit gras was tot nu toe maar eenmaal eerder in onze regio gevonden (2009 N'hout).

Stinkend nieskruid *Helleboris foetidus*

Dat er zo'n 70 forse planten van deze soort in het bos van de Geestgronden ten noorden van Hillegom groeien, was nog niet bekend. Vrijwel zeker gaat het om een recente aanplant. Begin september stonden enkele planten in bloei. Normaal ligt de bloeiperiode in het vroege voorjaar (februari – april).

Japanse spirea *Spiraea japonica*

Tussen de straatstenen van de Vinkenlaan in Noordwijk-Binnen stond in september een minustruikje van slechts enkele cm hoog in bloei.

Hartbladige els *Alnus cordata*

Deze soort is steeds vaker in het stedelijke milieu te vinden zoals in juli op het braakliggende terrein bij Rustoord in Lisse.

Klavertje vier 1 oktober 2019 Rustoord Lisse

Klavertje vier *Oxalis tetraphylla*

Deze tuinplant wordt rond Noordwijk regelmatig gekweekt, in 2019 nog in de Bronsgeest en in 2018 op het Vinkenveld. In oktober bleken een tiental planten te bloeien op het braakliggend terrein rond Rustoord in Lisse.

Klein robertskruid *Geranium purpureum*

Deze ooievaarsbek staat vooral bekend als een soort van spoorwegen en rangeerterreinen. In april 2019 bleek deze soort echter op twee plaatsen in Duinpark talrijk voor te komen.

Zandteunisbloem *Oenothera deflexa*

In september werd op het braakliggende land op Sint Bavo één ex. van de Zandteunisbloem gevonden. Van deze teunisbloem was slechts één vondst bekend: 2013 Oegstgeesterkanaal bij Rijnsburg.

Gelobde melde *Atriplex laciniata*

Deze zeldzame soort van zeedijken verscheen weer eens op de steenglooiing van de Katwijkse Uitwatering. In juli waren hier wekenlang drie planten te zien. In 2017 was deze soort hier voor het laatst waargenomen.

Kaal breukkruid *Herniaria glabra*

Op 20 juni vond Wim Langbroek bij de ingang van camping De Noordduinen enkele plantjes van deze soort. Tot nu toe waren slechts enkele vondsten in ons gebied bekend. Het wachten is nog op het Behaard breukkruid,

een plantje dat op veel plaatsen in Leiden (o.a. de componistenwijk) tussen de straatstenen groeit.

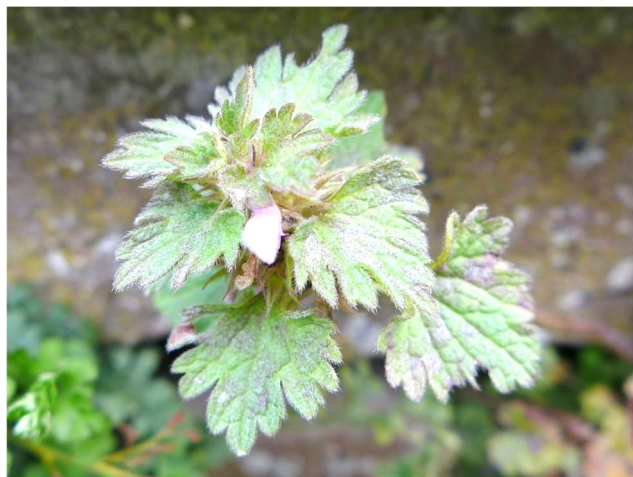
Glad breukkruid 20 juni 2019 camping De Noordduinen

Goudbes *Physalis peruviana*

De Goudbes heeft zich de laatste jaren op veel plaatsen in ons land gevestigd, met name langs de grote rivieren. In onze omgeving verschijnt deze soort soms op een zandhoop zoals in oktober op het terrein van Sint Bavo.

Haagwinde x Gestreepte winde *Convolvulus sepium x sylvaticus*

Op het braakliggende terrein tussen de Achterweg en de N206 (Offem-Zuid) waren in juli tientallen forse windes te zien. Het bleek te gaan om bovengenoemde kruising. Het merkwaardige is dat de Gestreepte winde nergens in onze omgeving te vinden is. Dat was anders rond 1900 toen het Hoogwakersbosje bij Noordwijk aan Zee de enige bekende groeiplaats van Nederland was.

Ingesneden dovenetel 25 april 2019 Sint Bavo

Ingesneden dovenetel *Lamium hybridum*

Wellicht wordt deze soort nogal eens over het hoofd gezien vanwege de gelijkenis met de zeer algemene Paarse dovenetel. In ieder geval waren op 25 april enige planten van deze soort op het terrein van Sint Bavo te zien.

Geoord helmkruid 7 juni 2019 Duinwetering Noordwijk

Geoord helmkruid *Scrophularia auriculata*
 In juni groeide een forse pol van dit helmkruid langs de Duinwetering. Het was pas de tweede vondst voor de gehele Duin- en Bollenstreek. De eerst bekende groeiplaats ligt langs de trekvaart bij De Zilk.

Bleke morgenster *Tragopogon dubius*
 In oktober ontdekte Casper Zuyderduyn 2 ex. langs een pad in Duinpark. Deze soort staat vooral bekend als een typische soort van spoorbermen.

Boshavikskruid *Hieracium sectie Sabauda*
 In de nieuwe Heukels' Flora van Nederland hebben sommige havikskruiden een andere naam gekregen. Bij nogal variabele soorten spreekt men nu niet meer van een soort maar van een sectie. Zo heeft het bekende en weinig variabele Oranje havikskruid zijn wetenschappelijk naam behouden, maar worden 'onduidelijke' soorten als Muurhavikskruid en Boshavikskruid nu met 'sectie' aangeduid.
 Op 8 augustus vond Casper Zuyderduyn in het Middengebied bij het zwembad een plant waaraan alle kenmerken van het Boshavikskruid te zien waren. Omdat deze waarneming nog niet is goedgekeurd werd het Boshavikskruid niet in de bijdrage over de nieuwkomers van 2019 vermeld.

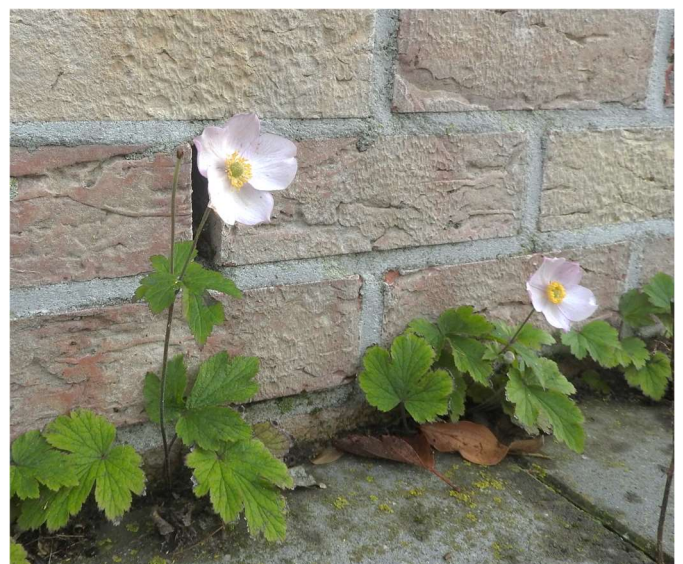
Amerikaanse amberboom *Liquidamber styraciflua*
 Op Sint Bavo in Noordwijkerhout zijn twee jaar geleden vrijwel alle bomen gekapt in het gedeelte tussen het hoofdgebouw en de Engelse tuin. Daarbij waren ook enkele Amerikaanse amberbomen. In het najaar van 2019 bleken hier tientallen zaailingen opgeslagen te zijn.

Valse christusdoorn 14 oktober 2019 Sint Bavo

Valse christusdoorn *Gleditsia triacanthos*
 Ook van deze soort waren in het najaar van 2019 op het kaalgekapte deel van Sint Bavo talrijke zaailingen te zien.

Anemone hupehensis
 Op plaatsen waar een muur op het trottoir aansluit, zijn vaak allerlei planten te vinden. Zo was langs de muur van de pizzabakker bij het Jan Verwey Natuurcentrum in november een rijtje anemonen te bewonderen. *Anemone hupehensis* wordt in tuincentra verkocht onder de naam Herfstanemoon of Japanse anemoon.

Anemone hupehensis 2 november 2019 Noordwijk-Binnen

